

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת יבמות

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות

תשנ"ט

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובב"א

טל : 571-2016 (02)

פ"ד החולץ ליבמתו

גמ' לה: - לח.

חליצת וביאת מעוברת שהולד קיים לא שמה חליצה/ביאה והולד אינו פוטר עד שנולד וצריך כרוז שחליצה לא אסרתה
בנפל - ר' יוחנן - שמה חליצה וביאה [איגלאי למפרע, ובן אין לה - ואין] (לאביי לכו"ע לא שמה ביאה, ורבא חולק)
ר"ל, רבא להל' - לא שמה חליצה וביאה [לא אמרינן למפרע, אין לו - עיין עליו] ומדרבנן החליצה אוסרת קרובות ומכהונה

מיבם מעוברת והפילה - למשנתנו יקיים, לר"א יוצא בגט עולמית [קנס דפגע בספק אשת אח] הנושא מעוברת או מינקת חברו - יוציאה בגט (אפי' כהן) לר"מ עולמית [קנס] לחכמים עד שיגיע זמנו לכנוס

קידש אלמנה או גרושה בלי המתנה ג' חדשים צריך גט, ומח' בברח

רוב היולדות לט' חדשים - עוברת ניכר לשליש, ואם לא - איתרע רובא והוי ספק בן ט' או בן ז' ליבם ויביא אשם תלוי

וולד השני מיבם - מח' ת"ק ור"א בן יעקב אי מותר במזורת (מח' אביי ורבא כמח' שמואל ורב אי הל' כר' אלעזר או כהלל דהתיר ספק בודאי)

ראב"י - לא ישא נשים בב' מדינות [שמא יזדווגו אח ואחות], לא ישא כשדעתו לגרשה

ספק בן ויבם בנכסי הראשון - ממון המוטל בספק חולקין, וכשמת יבם - ר' אבא אמר רב - קם דינא, ר' ירמי' - הדר דינא (יתנו לו נכסי ראשון או חלק מנכסי יבם)
בנכסי סבא - אין ספק מוציא מידי ודאי

ספק ובני יבם בנכסי הראשון - רש"י - חלק דמודו שקיל והשאר לו להם
בנכסי יבם לבד - ספק אינו יורש
בנכסי סבא - הם נוטלין, הוא נוטל חלקו בין האחים, והשאר לו להם

סבא וספק בנכסי יבם, סבא ויבם בנכסי ספק - חולקין

רש"י לח.

יורש מכח "ממ"נ" אינו "ודאי" דלא ידע מכח מי הוא בא
לרש"י ודאי יורש = שודאי נוטל חלק מקצת נכסים

גמ' לח. - מ.

שומרת יבם שירשה נכסים - מוכרת ונותנת [עולא - בזיקת ארוסה עושה ספק ארוסה דאף ב"ה מודה דתמכור לכתחלה, רבה - זיקת נשואה עושה ספק נשואה - ואיהי ודאי (רש"י - בקרו) ואין סממ"ן]

שומרת יבם מן הנישואין שמתה - כתובתה בחזקת הבעל,
נכסי מלוג - ב"ש - חולקין יורשיה ויורשי הבעל, ב"ה - בחזקת יורשיה
[עולא ורבה - זיקת נשואה עושה ספק נשואה - רש"י - ונכסים בספק (רש"י - ולב"ה אין ידו כידה וחזקתה עדיפה, הוחזקה נחלה כבר במשפחתה),
אביי - כשנפלו לה תחת הראשון - לב"ה נשוי ידו כידה ויבם לא כידה ולב"ש נשואה ידו עדיפה מידה ויבם כידה אבל לא כידה לנכסי דנפלו השתא (רש"י),
רבא - נפלו אחר מאמר - לב"ש כודאי ארוסה לדחות הצרה, וכספק נשואה לנכסים]
אין אומרים אין ספק ממ"ו כשיש לספק שטר העומד לגבות לב"ש דגבוי (רש"י - כמוחזק)

יבמה כאשה - מגרשה בגט ומחזירה [ולקחה לו לאשה]
כתובתה על נכסי בעל הראשון [הקנו ליבם משמים],
ואם אין לו - משני [שלא תהא קלה להוציאה]

מח' ר' יוחנן ור' יהושע ב"ל - לל"ק אי ביאת קטן או חליצת גדול עדיף
לל"ב לכו"ע ביאת קטן עדיף ומח' אי חליצת גדול עדיף או חליצת קטן כי הדדי [מצוה בגדול רק
ליבום]

לכפייה חוזרין אצל גדול [מצוה עליה רמיא]

לא משהין לגידול קטן, חזרה ממדה"י [שהווי מצוה]

יבום עדיף מחליצה, בזה"ז חליצה עדיפה - רב ורב יהודה - אין כופין (לרש"י - בזה"ז לחלוץ - אם ניחא
לשניהם לייבומי)

ר' יצחק - חזרו לומר דיבום עדיף [כרבנן דאבא שאול - דא"צ לשם מצוה]

אכילת מצות שיירי מנחה - לרבנן - מצוה לכהן שעבד עבודתה לאכלה, לאבא שאול - לא חלוץ

יבם זוכה בנכסי אחיו [יקום על שם אחיו], לר"י - אב קודם [כבכור], ומח' להל'

רש"י לח. - לט:

נכסי צאן ברזל של שומרת יבם שמתה -

לרש"י כתובות - לב"ה: ר' אלעזר - בחזקת יורשיה, ר' יוחנן - בח' יורשי הבעל, ר"ל - יחלוץ

הוא רוצה ליבם והיא לא ואמרה דברים ניכרים - מטעינן ל' לחלוץ, ואם לא - כפינן לחלוץ שאין
חוסמין אותה - ושקלה כתובה

גמ' מ: - מא.

חליצה אוסרת קרובים מדרבנן וגזרו אפי' שניות, והאחין מותרין בכולן, ואם נפלו לפניו - חולצת, לר'
יוחנן מד. לר"ע מדאו' [בית חלוץ] והולד ממזר ופטורה מחליצה

שמואל - צרת חלוצה בכרת [באיסורה קיימא], ר' יוחנן - החלוצה והצרה אינן בכרת

מותר בקרובת צרת חלוצתו

ואסור בצרת קרובת חלוצתו [גזרו בהך דהולכת לב"ד (לרש"י - קרובת חלוצה - ואיכא דסברי שהקרובה
חלוצה)]

קידש אחות זקוקתו - ר"י בן בתירה, שמואל להל' - ימתין מלכנוס [רש"י - יש זיקה]

מת שאר אחיו - יוציאה בגט, וזקוקתו בחליצה

מתה אשתו - רב ור' חנינא - מותר ביבמתו [הותרה ונאסרה והותרה]

אבל לא לר' אלעזר [נאסרה שעה א']

שמואל ורב אסי - אסור [נאסרה אחר נפילה לכו"ע אסורה עולמית]

בעלת מאמר שנעשית אחות זקוקתו - ב"ה - אוי לו על אשתו אוי לו על אשת אחיו

מתה - לרב חזרה זקוקתו והותרה, אבל לברייטא חולצת לזקוקתו כר' אלעזר

גמ' מא: - מג:

ג' חדשים ויום שמת ושנתארסה להבחנה [להיות לך לאלקים ולזרעך אחריו], שמא ישא אחותו או יבום
או לשוק שלא כהלכה]:

לחלוצה [חליצת מעוברת פסולה, אם תלד צריכה כרוז לכהונה ויש שלא שומעים, שלא לאבד

מזונות מנכסי הבעל, מסקנא - דאינה עולה ליבום [אם לא יחפורן] (רש"י - אפשר להמתין)]

אבל לא לאחר חליצה [מותרת בכרת (יבום) כ"ש בלאו (לשוק)]

לגרופה - לרב מנתינה, לשמואל מכתובה

לנתגייר עם אשתו [להבחין בין זרע שלא בקדושה, רש"י - "ייבם" והוא בן גוי (גויה = זונה) ופגע באשת

אח מאמו]

ר"מ, חכמי יבנה, להל' - ארוסה, פרושה מבעלה, אינה ראויה לילד [רש"י - אטו ראויה]

ור"י ור' יוסי חולקים

לר"י - נשואות יתארסו - חוץ מביהודה, ולר' יוסי מאלמנה מן הנישואין לל' יום [אבלות חדשה

דיחיד]

יבמה ניוזנת ג' חדשים מנכסי הבעל, מיבם רק אם עמד בדין וברח ביבם קטן - אין לה [משמים קנסוה]
(מח')

לא ישא מעוברת או מינקת חבירו [חלב נעכר ואינו מאכיל ובושה לתבוע יורשי הראשון] עד כ"ד חודש
ויום שנולד ושנתארסה

מח' במשנה וסתם בברייתא - אין הל' כסתם [רבי לא שנאה (רש"י - לא רצה לסותמה)]

רש"י מא: - מב:

אינה עולה ליבום - בדיעבד חליצתה כשרה (אפשר להמתין משא"כ בחולצות ולא מתייבמות - שלא
תאסר לעולם, ומדאו' כשרה)

לר' יוסי - רש"י עירובין - ארוסות יתארסו ולא ינשאו [אטו נשואה],
רש"י כאן - אף ינשאו כרבי יהודה

מח' ואח"כ סתם הל' כסתם - רש"י - אפי' אחריה במס' אחרת באותו סדר

גמ' מד. - מו.

עשיר יכול ליבם ד' יבמות [עונה לחודש לכ"א]

לא ייבם, יחלוץ ב' צרות [בית אחיו, בית חלוץ - ולא ב' בתים]
ולא יבום לא' וחליצה לב' [אינו עולה ליבום, דלמא חליץ והדר מיבם]

יחלוץ הצרה שפסולה לכהונה ממ"נ, שלא יפסול הכשרה

לשמעון התמני - בת חייבי לאוין מותרת לכהונה, לר' יהושע - ר"ש ב"ר - בת חייבי כריתות (לאו
ממזר) (פסולה לכהונה [ק"ו מאלמנה לכה"ג שאינו שוה בכל])

גוי הבא על ישראלית (אפי' אשת איש) -

לר"ע, רבי, ר"מ (צט.), ר' אמי, ר' יוחנן, ר' אלעזר, ר' חנינא - הולד ממזר [כאשת אב דלא תפסי
קידושין [רש"י - עם הדומה לחמור, לא תתחתן, ואח"כ תבא, שאלתות - רק "בעולת בעל" יש להם]]
ר"ש בן יהודה, ר"ש התימני, רב ושמואל, ר' יהושע ב"ל, בר קפרא/זקני דרום, רבי אליבא דרבין,
ר' נתן, רב מתנה, רב יהודה - הולד כשר [לא כאשת אב שתפסי קיד' לאחריני]
ופסולה לכהונה [ק"ו מאלמנה לכה"ג]
והיא מתחללת [כי תהיה אלמנה וגרושה - שיש לו אלמנות וגירושין]

רב יהודה - חצי עבד חצי בן חורין הבא על אשת איש - הולד ממזר [צד חירות על אשת איש]

טבילה לשם נידות או קריו עלתה לגירות [רש"י - דת יהודית היא]

קונה עבד מגוי (= רק קנין מעשה ידיו) וטבל לשם בן חורין (לי"ג או בפניו סתם)

(לרש"י - או סתם כשעדיין תחת גוי) = בן חורין [שחרור מפקיע משעבוד]

רב אויב - אבל לא בקונה גוי מעצמו [מהם תקנו - לגופיה]

שמואל - טבילה לשם עבדות צריך לתקפו במים (רש"י - לתת עליו עול מלאכה במים שיהא נראה כטבילת
עבדות)

קונים עבד (רש"י - גוי) ממלך לגופיה במשלם כרגא

גמ' מו. - מח:

ר' יוחנן - גוי שמוזג יין = יין נסך משום לך לך אמרין לנזירא (רש"י - אע"ג דלא נגע אלא כחו בעלמא)

גר שמל ולא טבל - לר"א ור"י הוי גר [כאבותינן] ור' יהושע ור' יוסי (ר' יוחנן להל') חולקין [טבלו -
ויזרוק על העם ואין הזאה בלא טבילה]

טבל ולא מל - לר"א ור' יהושע ור"י הוי גר [כאמהות] (סברא - במה נכנסו תחת השכינה) - דנין
משאי אפשר, ור' יוסי (להל') חולק - שניהם לעכובא

גר צריך ג' [משפט]; טבילת גר ביום

"גר אני" צריך להביא ראיה (לר"י רק בא"י [בארצכם])

ומספיק עדים ששמענו שנתגייר בב"ד פלוני [וכי יגור]

ר"י - "נתגיירתי ביני לבין עצמי" נאמן אעצמו

אינו נאמן לפסול בניו [ר"נ בר יצחק (להל')] - לדבריו גוי אתה ואין עדות, רבינא - אינו נאמן על
בני בני - יכיר רק בבן]
 אבל נאמן לומר בני בן גרושה [יכיר], וחכמים חולקים
 בא להתגייר - אומרים שישראל בזה"ז דוויים וכו' ויסורין, "יודע אני ואיני כדאי",
 מודיעין מקצת מצות ועונש ושכר, ומלין מיד וכשנתרפא טובלין מיד [אין משהין מצוה] וג'
 ת"ח עומדין עליו ומודיעין מקצת מצות
 טבילת עבד משוחרר א"צ קבלת מצות (רש"י - בניהג מצות העבד לרבנן דרשב"א)
 חוץ מיתת תאר לרבנן דר"ש בן אלעזר דלא שייכא במצות
 לרשב"א טבילת עבדות, מלין, טבילת שחרור - כולן בע"כ [כל עבד איש (שקנה מגוי) ומלתה
 אותו] וכך יפת תאר מותרת מיד
 ועשתה את צפרניה - ר"א - תקוץ [דומיא דוגלחה ראשה], ר"ע - תגדיל [דומיא דראש - ניוול],
 ירח ימים - ת"ק - ל' יום, רשב"א - צ' [ירח, ימים, ואחר כן]
 עבד שלא מל - ר' ישמעאל - מקיימין [וינפש בן אמתין], ר"ע - אין מקיימין
 ר' יהושע ב"ל - מגלגל עמו עד י"ב חודש ואז חוזר ומוכרו לגוי - ר"פ לר"ע - דוקא בפסקא (לרש"י -
 קיבל להתגייר וחזר בו, א"ל הריני מגלגל עמך [כשכיר])
 ר' אילעאי - לקחו ע"מ שלא למולו מותר לקיימו
 { גרים מעוננין [אין בקיאיין בדקדוקי מצות, עושין מיראה, שהו] }

רש"י מח:

לרש"י גר תושב מצווה על שבת

גמ' מט. - נ.

ממזר: ר"ע - מחייבי לאוין -

למשנתנו - דוקא מחמת קורבה [סמיכות כנף אביו - אנוסת אביו ללא יבא ממזר]
 לר' סימאי - אפי' שלא מחמת קורבה (לרש"י מחזיר גרושתו, לא תתחתן, עמוני) [ולא]
 לר' ישבב - אפי' חייבי עשה (מצרי, אדומי) [ולא]
 שמעון התימני, להל' - חייבי כריתות [כנף אביו = שומרת יבם דאב]
 ר' יהושע - חייבי מיתות ב"ד [לרש"י - סמיכות לא יקח אשת אביו לממזר]
 מודה ר"ע (לרש"י - לר' סימאי) דאינו ממזר מנדה ומסוטה [תפסי קידושין],
 ברייתא - מיבמה לשוק [לרש"י - כמ"ד תפסי קידושין]
 { מנשה הרג ישעי'; רק משה באספקלריא המאירה;
 את מספר ימיך אמלא אם זכה - ר"ע - משלימין, רבנן - מוסיפים }
 אשתו יבמתו גירשה, חלצה, נשאת לאחר שמתה - אחותה מותרת